БАРВІНОК

№ 7

Журнал ЦК ЛКСМУ та Республіканської Ради Всесоюзної піонерської організації імені В. І. Леніна для школярів молодших класів.

ЛИПЕНЬ 1960

ІВАНКО — Завфермою

Микола ЛИСИЧ

Малюнки В. ЄВДОКИМЕНКА

Настали вже канікули —
Скінчивсь учбовий рік,
А братіку все ніколи,
Гуляти він не звик.

Як сонечко за річкою
Устане, молоде,
Іванко із сестричкою
На ферму вже іде.

Несе кролям у кошику
Він трави лугові.
Його вітають з ношею
Клубочкі пухові.

І він не пройде байдуже,
Частує їх з руки.
— Вставайте вже,
Стрибайте вже,
Мої ви малюки!

Найкращими на все село
Кролі його ростуть...
В селі Іванка весело
Завфермою зовуть.

Костик-Хвостик

Малюнки Г. МАЛАКОВА

Тамара КОЛОМІЄЦЬ

Відколи почались канікули, всім хлопцям роздолля. Цілі дні вони або рибу вудять, або раків печерують, або гнізда в лісі розшукують. Тільки Петрикові хоч сядь та й плач. Не те, щоб його не пускали з дому. Ні. Його, звичайно, пускають, але при цьому неодмінно скажуть:

— Тільки нехай і Костик з тобою гуляє...

Та яка з тим Костиком гульня? Йому ж іще і п'яти років нема. А Петрик уже в третій клас перейшов. І всі Петрикові друзі теж. Поміж них тільки Петрик має тягати за собою малого. Бо Костик його брат. Теж брат називається! Був би такий, як у Борьки-товстуна — семикласник, найкращий воротар у школі. А то сором тільки, а не брат.

Оце повиламують хлопці собі по хворостині й гайда до лісу. А Костик протупає за ними кроків десять і в плач. То колючку заскалить, то так — «ніжки болять». Це щоб «на коня» його Петрик посадив, на плечі, тобто. І попробуй тоді побігти за хлопцями з таким опецьком на плечах!

А хлопці глузують:

— Гей, Петрику! Що воно в тебе за хвіст такий, що бігти не дає?

— Не хвіст, а хвостище. Костище-хвостище.

Як на зло ще і Костик не змовчить. Закопилить губу і пхинькає:

— Не Костище, не Костище, а Костик...

— Костик-хвостик! Костик-хвостик! — ще дужче заливаються хлопці.

Думаєте, легко Петрикові такі глузування кожного дня вислуховувати?

А то сидить Петрик між хлопцями з вудкою, тихо-тихо, щоб риби не сполохати. Якої риби? А ви думаєте, що в Малявці риби немає? Ну, линів може і небагато, а от бубирів то й цілий десяток упіймати можна. Хлопці кажуть, що ловили. І Петрик вловив би, коли б не морока із Костиком.

Ну хоч би раз він тихо всидів! Не встигнеш вудку закинути, як він уже починає соватись:

— Скоро вже? Чого ж вона так довго не клює? Ну, клюй... клюй...

А далі розійдеться і з усієї сили галасує:

— Рибко-рибко, припливи! Рибко-рибко, припливи!..

Та хіба хлопці витримають такий лемент?

— Ей ти, нянько! — сердито обзивається найзавзятіший рибалка рудий Сашко.— Забирайся звідси з своїм Костиком-хвостиком. Рибу тільки розганяєте!

Доводиться брати свого «хвостика» за руку і плентатись додому.

А дома ще й баба Ликера не втерпить, щоб не зачепити:

— Що це ви, рибалки, і котові рибки не принесли? Він же вас, бідолаха, ждавждав, та все вмивався...

Ні, далі так Петрик не міг витримати! Невже він не доведе хлопцям, що не гірший від них? А бабі Ликері принесе цілісеньку низку риби.

— Нате, жарте на вечерю!..

І сьогодні, як тільки вийшли вони на вулицю, Петрик раптом зупинився:

— Костику! Чуєш, Костику! Принеси мого піджачка. Я тобі чогось смачного нарву. В кишеню...

— А ти в пазуху, — підказує Костик, аби тільки не вертатись.

— Еге ж — у пазуху! Розсиплю. Кажу — піджачок треба.

— А чого ти нарвеш — шовковиць чи гороху? — допитується Костик.

— Не скажу, поки піджака не принесеш, — сердиться Петрик.

І Костик прожогом летить у хату.

Цього тільки Петрикові й треба. Він завертає за повітку і мчить навпростець до річки. Тепер хлопці переконаються, на що він здатний!

А хлопці сидять з вудками.

— Еге! — замість вітання дивується рудий Сашко. — А де ж це ти свого «хвоста» загубив?

— Він не загубив, а баба Ликера дубцем відбила! — пирхає Борька-товстун, той самий, у якого брат воротар.

Петрик, нахмурившись, закидає вудку і зосереджено слідкує за поплавцем. Та риба й не збирається клювати. Ну, хоч що хоч роби! Петрик і черв'яка міняв, і плював на нього — не клює. У хлопців теж немає кльову. Та хіба вони втримаються, щоб не дошкулити Петрикові.

— Що, нянько, нікому рибки покликати? Рибко-рибко, припливи! — тоненьким голоском підспівує Борька-товстун.

— Хай жде, поки припливе! Рибка знає, до кого пливти, — підхоплює рудий Сашко. — Хіба йому рибу ловити? Йому штанці Костикові підтягати та соплі втирати.

Цього Петрик не витримує. Тремтячим від образи голосом він вигукує:

— Ну і ловіть своїх бубирів дохлих! А я в ліс піду. Я там нове гніздо знаю.

— Порожнє? — насміхається рудий Сашко.

І від того, що гніздечко справді порожнє, Петрикові боляче до сліз. Бач які! Ну і нехай. Він і без хлопців обійдеться.

Один-однісінький Петрик поволі тюпає понад річкою. Сам, навіть без «хвостика». І Петрикові вчувається голос братіка: «А вони теж нічого не впіймали! Тільки задаються. Бач які!..» Так він кожного разу пробував утішати Петрика. А той у відповідь сердито шльопав його нижче спини: «Через тебе все...» А через кого ж тепер?..

Та хіба від цього легше? І що він у тому лісі сам робитиме? Хоч би вже Костик був. Дубця б йому Петрик вирізав для «коня» та батіжка сплів би з кори... А й справді, він зараз Костикові батіжка зробить. На

пужалні такі візерунки повирізує, що хлопцям і не снилося.

Із батіжком і добрячим «конем» у руках Петрик зупиняється біля хвіртки й голосно кличе:

— Костику! Костику!..

— А чого це ти розкричався? — обзивається бабка Ликера і прямує до воріт.

— А Костик де? — питає в неї Петрик.

— Як — де? — сплескує руками бабка. — Він же за тобою побіг.

— Ку-у-ди? — заїкається переляканий Петрик.

Баба Ликера якусь мить стоїть нерухомо, а потім хапає Петрика за плечі і починає трясти:

— Ах ти ж, песиголовцю! Ах ти ж, поганцю! Утік від дитини, щоб ти був і не вернувся. Дитятко моє! Може втопилося десь у тій проклятій річці, висохла б вона! А чи в лісі заблудилося та перелякалось на смерть!

Від цих бабусиних слів у Петрика перехоплює подих, а ноги дрібно-дрібно тремтять. А коли й справді з Костиком біда?

Що ж тепер буде?... Що буде?.. І в усьому він, Петрик, винен!

— Ба-ба-бусю! — белькоче хлопець, вириваючись із ослаблих старечих рук. — Я побіжу... знайду... Я зараз знайду...

— Знайду! — бабуся знесилено опускається на колоду біля хвіртки. — І додому не вертайся без нього! Чуєш, горе ти моє! Бо поб'ю на тобі все ломаччя, що оце приніс...

Петрик не йде, а летить...

— Костику! Костику! — кричить він, розводячи руками гілки верболозу.

— Що, няню! Дитятко втікло?.. — зустрічають насмішками хлопці, але Петрик не чує.

— Костика не бачили? — з надією кидається він до них.

— Втопився твій «хвостик»! — скалить зуби Борька-товстун, і всі регочуть.

— Втопився? — хрипко виривається в Петрика, і від його голосу хлопці раптом замовкають.

А Петрик заливається нестерпним плачем.

— Ні, ні... ми його не бачили... — нерішуче тупцює біля нього рудий Сашко і погрожує кулаком Борьці — знайшов чим жартувати!

— А де він? Де? — через силу вимовляє Петрик. — Де? Це через вас усе! Через вас!..

І відвернувшись, іде геть, залишивши зніяковілих, похнюплених хлопців.

Тепер до лісу! Петрик, не втрачаючи надії, повертає на знайому стежку.

— Костику! Костику!

Голос у Петрика хрипкий від стримуваних сліз. І навряд чи його почує малий братік, якщо він навіть десь недалеко. Але Петрик гукає далі, продираючись поміж кущами ліщини і жалячи ноги кропивою. Що б не сталося, він знайде братіка!

Та Костик неначе у воду впав. У лісі його немає. В селі теж ніхто не бачив. І Петрикові тепер хоч додому не вертайся. І не тому, що бабуся битиме. Вона не б'є, то тільки пригрожує. Петрикові страшно бачити її сльози, і страшно, дуже страшно не почути у дворі шепелявого Костикового голосу. Але йти до хати треба...

Нерішуче потупцювавши біля шовковиці в кінці городу, Петрик пірнає в соняшники. І вийшовши на стежку, мало не підскакує від радості. В холодку, біля гороху спить Костик. Під головою у нього Петриків піджак. Із кишені виглядає кілька стрючків гороху. Костик солодко посміхається уві сні синіми від шовковиць губами.

Несподівана ніжність охоплює Петрика. Він обережно бере сонного братіка на руки і несе, зовсім не відчуваючи його ваги, не відчуваючи, що ноги аж гудуть від утоми.

Петро ДОРОШКО

Малюнки Г. ЗАХАРЧУК

ПЕЧЕРИЦІ

У лугах, де краснотали,
Біля річки
Після дощику зростали
Печерички.

Білі, білі, що ви скажете,
Ще й чисті!
Так і хочеться підсмажити
І з'їсти.

А під шапкою — погляньте —
Вже не біле,
А рожеве, темнувате,
Загоріле.

Я і тато рано встали,
Вийшли з кошиком,
Печериці позрізали
Гострим ножиком.

Назбирали ще ожини
Й по стежині
Вдвох по березі крутому
Йшли додому.

Нам співала в верболозі
Синя пташка.
Кошик я несла в дорозі —
І не важко.

БАБКА І ЛИМОНАД

Яків АКИМ

Малюнки Ю. МИТРОХІНА

Саме такої бабки не вистачало Василькові до його колекції.

Бабка то кружляла над лопухами, неначе фюзеляжна модель, то на якийсь час сідала на кришку ящика на сміття. Тоді Василько бачив сині, мов слюдяні, крила, велику, схожу на сонечко, голову і тонкий тулуб, що весь час вигинався гачком.

Бабка була хитрішою за Василька. Вона літала над його зведеною рукою, а коли сідала і хлопець намагався схопити її, бабка знову злітала і Василько стояв з витягнутою рукою, як диригент оркестру в міському саду.

— Ва-а-сько!

Хвіртка з гуркотом розчинилася навстіж і на подвір'ї з'явився рябий Миколка. Василько зашикав на нього, але було пізно. Бабка, зробивши прощальне коло над лопухами, зникла за високим парканом сусіднього двору.

— Ну чого галасуєш? — накинувся Василько на Миколку.— Ач який — бабку злякав! Де тепер таку взяти?

— Куди вона подінеться? — відповів Миколка і, мружачи й без того вузенькі очі, виміряв ними паркан. — Вона, либонь, за парканом на ситрі сидить.

За парканом стояв завод. Але тут не було ні високих димарів, ні великих цехів — завод виробляв тільки фруктову воду, ситро, лимонад.

— Лізь на паркан,— сказав Миколка,— я тебе підсаджу, а тоді вже сам спустишся — з того боку на паркані є поперечки. Ну?

— А сторож? — спитав Василько.

— Ех ти, розумаха, а ще поруч живеш!— Миколка, цикнувши язиком, зневажливо сплюнув. — Дядько Трохим уночі вартує, а зараз його там немає. Та й робітники саме обідають. Лізь скоріше, а то прогавиш свою бабку.

— Підсаджуй!— наважився Василько.— А чи вдержиш?

— Кого? Тебе? — згорда спитав Миколка. — Хіба ж ти важкий? От я вчора півмішка картоплі з підвалу витяг — і хоч би що!

Він нахилився, схопив Василькову ногу і рвучко підняв її.

— Стривай!— скрикнув Василько, ледве втримуючись на одній нозі. — Так я не вилізу.

— Тоді я тобі спину підставлю,— сказав Миколка.

Він розставив ноги і сперся долонями на

коліна. Василько став на колоду і з неї виліз на кремезну Микольчину спину. Потім він учепився за гострий край дошки, підтягся, поставив ногу в зазублину і, перехилившись через паркан, рачки упав у невисоку густу траву, що росла на заводському подвір'ї.

Коли Василько підвівся, він побачив ящики, складені в кілька поверхів. З ящиків стирчали шийки пляшок.

Шукаючи бабку, Василько обійшов навколо штабеля ящиків. Але бабки ніде не побачив.

— Васько, — нетерпляче шепотів Миколка по той бік паркана, — що там?

— Бабки немає,— розчаровано відповів Василько. — Налякали її... Зараз назад полізу.

— Зажди, — прошепотів Миколка. — А що там ще є?

— Ящики, а в них — пляшки. Більше нема нічого.

— А ти глянь, що в тих пляшках.

Василько подивився навколо, чи часом не йде хтось, і зазирнув у широку щілину поміж планками, з яких були збиті ящики. Він голосно прочитав напис на етикетці:

— Ли-мо-над.

— Лимонад! — захоплено озвався з-за паркану Миколка. — Так ти візьми пляшку — перекинь її на цей бік, а я зловлю. Ну, кидай! Швидше!

— Як це так — перекинь? — розгубився Василько. — Вкрасти?

— Яке там вкрасти, — сердито озвався Миколка. — Там тих пляшок — тисяча, може, й більше, а ти тільки одну візьмеш... Кидай, кажу!

— Навіщо вона тобі? — вагався Василько.

— Ех, ти! — Миколка за парканом уже не шепотів, а голосно сердився. — Хапай швидше пляшку, кажу тобі, — на заводі скоро обід закінчується. Чуєш?

Щоб добути пляшку, Василькові довелося видертись нагору, на найвищий поверх штабелю, туди, де шийки пляшок не були заставлені іншими ящиками. Він витяг з верхнього ящика зелену пляшку і поклав за пазуху. Холоднувате скло під сорочкою пекло тіло, мов лід. Василько вже почав перелазити через паркан, як тут побачив робітників. Розмовляючи, вони йшли заводським подвір'ям.

Василько скочив униз. Та раніше, ніж його ноги торкнулись трави, пляшка вислизнула з-під сорочки і впала на землю. Почувся глухий брязкіт розбитого скла. У ту ж саму мить прошелестіли лопухи за парканом, і Василько почув тупіт ніг — Миколка тікав чимдуж.

З відбитої шийки у траву витікав лимонад. Василькові руки тремтіли, в роті пересохло. Робітники наближались. У відчаї Василько став на поперечку, потім якось видерся вгору і впав у лопухи по той бік паркана.

Тільки тепер він трохи отямився. Руки у нього були в скабках, коліна подряпані. На ногах — лише одна тапочка, — друга лишилася біля розбитої пляшки. Василько скинув тапочку і поклав її в кишеню, потім обмив розбите коліно дощовою водою з бочки і пішов на вулицю.

Миколка був у своєму дворі і сам з собою грав у ножика. На Васильків свист він неохоче вийшов за ворота.

— Ти чого втік? — похмуро спитав Василько.

Миколка підкинув на долоні ножик, потім склав його, заховав у кишеню і вже тоді сказав:

— Батько покликав. А в тебе що?

— Пляшку розбив, от що... І тапочку загубив, коли назад ліз.

— Навіщо ж розбив?— примружив Миколка свої очиці.— Я думав так — ковтнемо з пляшки по одному разу і поставимо знову в ящик. А в тебе руки, як те решето. Та ще й тапочку за парканом лишив — тепер собаку-шукача пустять по твоєму сліду...

Миколка повернувся і пішов геть.

Василько зблід. У нього знову пересохло в роті, як тоді, на заводському подвір'ї.

— Стій! — гукнув він Миколці. — Ти ж сам... ти ж мене сам намовив. Я думав, що ти людина, а ти...

— Ну, чого тобі ще треба? — обернувшись, зло запитав Миколка.

Василькове серце несамовито закалатало і він кинувся на Миколку.

Миколка ступив крок назад і зачепився за вірьовку, якою була прив'язана коза. Хлопці впали і покотилися по траві.

Василько не вмів битися, він тільки обхопив свого ворога так, що старший за нього Миколка ніяк не міг вивернутись і звільнити руки. Хлопчаки борсалися в пилу і важко дихали.

Раптом Василькові здалося, ніби щось тихо задзижчало над вухом. Він скосив очі в той бік, звідки чулося дзижчання легеньких крил. І враз, одштовхнувши від себе Миколку, підвівся й побіг.

Бабка! Така сама, можливо, навіть та сама, з голубими крильцями, перелетіла через дорогу і кружляла над палісадником.

Василько з розбігу переплигнув канаву й завмер. Він почекав, щоб бабка сіла на огорожу, а тоді почав підкрадатися до неї, намагаючись не злякати тінню простягнутої руки. А коли крихкі слюдяні крильця склалися, Василько миттю затис їх між пальцями.

— Впіймав! — захоплено вигукнув хлопець. — Ось вона — бабка!

Він підніс бабку до очей близько-близько, подивився на сонце крізь сині крильця і, не оглядаючись, пішов вулицею.

— Ось яка ти, — шепотів Василько, притуляючи здобич до забрудненої пилом сорочки. — І чого тобі треба було за тим парканом? Чого?

Хлопець ще раз пригадав розбиту пляшку, глузливу Миколчину посмішку і пекучу свою образу. Але тепер, коли в руках дзижчав маленький живий літачок, усе те, що перед тим сталося, вже не здавалося йому страшним.

«Нічого, — думав Василько, — пляшка в мене є, з-під чорнила — віддам її за розбиту. І ще віддам карбованця з двадцятьма копійками за лимонад—у матері попрошу... Тоді може й тапочку дядько Трохим поверне».

— Агей! — гукнув до нього Миколка.— Гляди, ані пари з вуст!

Та Василько нічого не чув. Він милувався бабкою, яка схопила його за палець своїми цупкими лапками.

Переклав з російської
В. ЛАПІЙ

Любі діти!

Навесні цього року в Тернополі у Палаці культури відбулась зустріч журналу «Барвінок» з його читачами. І не тільки з читачами, а й з маленькими героями ваших улюблених казок. На сцені, біля величезного примірника журналу «Барвінок», стояв відважний Барвінок Хрещатий, що так полюбився вам своїми подвигами. Він був такий же, як і на малюнках: у червоній перчині, у вишиваній сорочці, з блакитними барвінковими пелюстками, тільки що — справжній, живий.

Ось до Барвінка підскакує, вітаючи, веселий, такий же справжній Мурзилка і каже, що він з Москви уважно стежив за польотом Барвінка, Ромашки й Огірочка на Місяць. Він радий, що ця смілива мандрівка так добре закінчилась, і бажає відважному Барвінкові дальших успіхів.

Буратіно показав Барвінкові свій золотий ключик, з яким відбувалися всі його численні пригоди. За допомогою білого голуба вихопився з підземелля сеньйора Помідора бідолашний Чіполліно, який передає через Барвінка українським дітям привіт від дітей Італії.

Китайча Сяо-Лінь, вітаючи Барвінка від китайської дітвори, розповів, що і в Китаї у кожного хлопчика й дівчинки є десять маленьких працьовитих друзів, які щодня хочуть зробити щось корисне, не чекаючи за це похвали й подяки. Точнісінько так само, як ті таємничі десяточки в жовтенят Чортківської восьмирічної школи № 4, про що писалося нещодавно в нашому журналі.

Багато було на сцені цих маленьких героїв з різних країн, різного кольору шкіри, з різними мовами, але з одною, спільною всім веселою вдачею.

Ви, діти, очевидно, вже догадались, що це була інсценіровка, де ролі Барвінка, Мурзилки, Ноббі, Червоної Шапочки та інших виконували учні тернопільських шкіл, а організувала цю зустріч Тернопільська обласна бібліотека для дітей і юнацтва.

Алла Скачкова

БАЖАЮ ПРОЧИТАТИ ПРО ТЕ, „БАРВІНКУ", ЯК ДІТИ ВИРОЩУЮТЬ КВІТИ.
Мал. Семенова Бориса,

Наш художник зарисував двох активних учасників цієї зустрічі, учнів 2-го класу 4-ї Тернопільської школи Скачкова Сашка і Скачкову Аллу. Це брат і сестра—близнята. Чому саме вони впали в очі нашому художникові? А тому, що вони і в школі і вдома — зразкові жовтенята. Сашко вчиться на «4» і «5», Алла ж тільки на «5». Вони люблять усяку роботу, охоче миють підлогу в класі, витирають від пороху парти, підвіконня, двері, бо їхня школа на самообслуговуванні.

Хоч і багато в Сашка та Алли роботи в школі й дома, однак вони знаходять час і до спортивної школи піти, і брати участь у шкільній художній самодіяльності. В Сашка до того ж ще вдома двоє кролів, але з того часу, як при школі організували кролеферму, він одніс туди своїх кролів і доглядає їх там разом з іншими.

«Барвінок» бажає цим працьовитим учням дальших успіхів у навчанні, роботі й спорті, а всім своїм читачам радить брати з них приклад.

Сашко Скачков

Під час зустрічі в фойє Палацу культури на стінах були вивішені побажання читачів до «Барвінка». Вони були незвичайні. В цьому ви можете переконатися, якщо розглянете їх на наших сторінках.

Бажаю прочитати на сторінках „Барвінка" про дружбу та товаришування
Мал. Семенова Євгена.

Любий „Барвінку"! Юним кролиководам відводь окрему сторінку
Мал. Лук'янова Валентина.

Малюнок А. ЛЬВОВА

Григорій Петрович Михн
ків працював у Китаї. Він д
завод, а у вільний час збирав
бітники й селяни того краю
вих казок. Ось послухайте о

Григорій МИХНО.

Господар заїзду Лю завжди запобігав перед багатими і зневажливо ставився до бідних. У нього було так заведено, що хто замовляв собі на вечерю білу локшину, той спав на ліжку в теплій кімнаті, а той, хто мусив задовольнятись дешевою, чорною, спав на долівці в холодній комірчині. Проте, гроші за ночівлю він брав з усіх однаково.

Одного разу в холодний зимовий день у заїзді спинилось троє подорожніх, що приїхали відкілясь на ослах. Господар одразу спитав їх, яку локшину вони їстимуть: білу чи чорну. Всі три подорожні відповіли, що вони люди бідні і завжди їдять тільки чорну локшину.

— Тоді, — заявив їм господар, — ви спатимете на долівці.

Один із подорожніх, на прізвище Ван, голосно сказав:

— Гаразд! Давайте мені білої локшини.

— От і добре! В такому разі ти можеш спати на ліжку,— засміявся господар і спитав, скільки дати йому локшини.

— Чотири дини *, — відповів Ван.

Господар здивувався, чого це Ванові заманулось стільки локшини, але він хотів більше виторгувати з подорожніх і одразу ж наказав слугам приготувати локшину.

Незабаром слуга приніс миску з білою локшиною, і Ван заходився вечеряти. Він з'їв, скільки міг, а решту віддав своєму ослові. Господар бачив, як Ван годував осла локшиною, але нічого не сказав. Він подумав, що подорожній — дурень.

Коли всі зібрались лягати спати, Ван узяв осла й повів його в кімнату, де стояли ліжка. Господар побачив це й закричав:

— Навіщо тягнеш осла в кімнату?!

— Осел буде спати на ліжку — спокійно відповів Ван.

— Ти що ж — не знаєш, що осли ночують у повітці, а на ліжках сплять люди? — кричав господар.

— У вашому готелі є правило — хто їсть білу локшину, той спить на ліжку, мій осел їв пшеничну локшину, тому він буде спати на ліжку, — відповів на це Ван і повів осла до кімнати.

Господар розсердився, але він знав, що правда не на його боці, тому він став чемно просити подорожнього:

— Добрий гостю, не треба мені грошей за локшину, але дуже прошу тебе, виведи осла з кімнати.

* Дина — 1/2 кілограма.

раїнський інженер, кілька ро-
агав нашим друзям будувати
исував народну творчість. Ро-
віли йому дуже багато ціка-
них.

— Це неможливо, — сказав Ван, — я роблю так, як у вас заведено. Хоч він і осел, та проте — ваш почесний гість, бо їв білу локшину. Отож хай він і спить на ліжку.

Тимчасом осел, попавши в незвичайні обставини, протяжно засурмив від задоволення: і-а-а, і-а-а...

В абетці осли мало тямлять. Вони тільки того й знають, що ці два звуки: «і» та «а», але вже як візьмуться за них, то кричать їх доти, доки хтось на них не нагримає. Так було й тепер. Господар не знав, що йому робити. Він дивився то на осла, який сурмив і далі, то на Вана, який стояв осторонь і усміхався. Раптом йому здалося, що Ван сміється від того, що в нього, Лю, виросли довгі ослячі вуха. Він навіть відчув, як вони заворушились у нього на голові.

Господар схопився за голову обома руками, щоб перевірити, які завдовжки його вуха: чи такі, як у цього осла, чи такі ж, як у Вана — нормальні людські вуха. «Ні, вуха такі ж, як і раніш були, значить, я не осел», — подумав господар і заспокоївся.

— Добрий гостю,— сказав він,— якщо ви виведете осла з кімнати, я виконаю всі ваші бажання.

Ван побачив, що господар зрозумів свою несправедливість, і сказав:

— Ви не повинні робити різниці між багатими й бідними. Треба, щоб усім було однаково добре.

— А як зробити, щоб усі були задоволені? В мене багато буває людей і всім догодити важко. Мені часто доводиться слухати лайку,— поскаржився господар.— Лають не тільки мене, але й усіх моїх родичів — живих і мертвих.

Замість відповіді Ван спитав:

— А як вам — добре чи погано було б спати на холодній долівці?

— Погано,— відповів господар.

— Отак погано й біднякам, яким ви не дозволяєте спати на ліжках. Ось бачите, як легко визначити — добре чи погано ви робите. Треба тільки поставити себе на місці подорожніх. Як воно видається вам самому, так воно буде й для інших.

— Проходьте, добрі люди, в цю кімнату,— сказав господар, побачивши двох подорожніх біля дверей, які приїхали з Ваном і слухали їхню розмову.— Спіть усі тут на ліжках,— і пішов до себе в кімнату.

Подорожні виштовхали з кімнати упертого осла. Він, хоч і перестав уже бути почесним гостем у заїзді Лю, проте не хотів зараз іти з кімнати, як перше не хотів заходити туди.

Після цього всі полягали спати.

Ольга РОМАНЧЕНКО

Чудесні пригоди

Піонер четвертого загону Вітя Саушкін біг крутою стежкою вниз, до річки. Йому було чого поспішати: четвертий загін чергував по табору, і Вітя мав разом з іншими хлоп'ятами розставити тарілки в їдальні. Але він, правду кажучи, завжди волів, щоб у таких справах товариші обходились без нього. А найголовніше — Вітя сподівався, що зможе тишком-нишком скупатися, поки всі працюють.

Була спека, і Вітя стомився, поки добіг до гайка над річкою. Він присів перепочити в затінку, а далі надумав прохолонути перед купанням і непомітно задрімав... Раптом його щось підхопило і поставило на ноги. Потім він почав бігти кудись все швидше та швидше і з жахом відчув, що ноги самі несуть його, і йому вже несила зупинити їх.

Незабаром ноги винесли його на велику галявину і зупинились.

Цієї галявини Вітя ні разу ще не бачив, хоч прожив у таборі майже два тижні. Та й взагалі такої галявини він не бачив зроду. Трава на ній росла зелена, синя, червона і створювала чудові візерунки, як на килимі. А підвівши очі, Вітя побачив просто перед себе дивовижну постать.

Здавалося, що хтось узяв великий мішок, вирізав у ньому діру для голови, дві дірки для ніг і всунув туди гладкого хлопчиська. Потім узяв два постоли і всунув у них хлопчиськові ноги. Волосся на його голові росло, як попало, на всі боки, щоки в нього були круглі, пухкі — справжнісінькі дві подушки.

Вітя нахилив голову і спитав погрозливо:

— Ти — чого?

Але товстунець широко посміхнувся і пропищав тоненьким голосочком:

— Здрастуй, хлопчику! Як живеш? Мене звати В'ялик. Давай дружити... Хочеш шоколадку?

Малюнки Л. ГРИГОР'ЄВОЇ

піонера Віті

— А де вона в тебе? — недовірливо спитав Вітя.

В'ялик підняв руку, і Вітя справді побачив шоколадку в його пухкій рожевій долоні. Обгортка злетіла, і шоколадка опинилася в роті у Віті. Шоколадка солодко розтавала в роті, а разом з нею тануло і Вітіне недовір'я.

— Я тепер зрозумів,— сказав Вітя,— ти з сусіднього табору. У вас, певно, має бути піонерський костер, тим-то ти й вичепурився...

— З та-бо-ру? — здивовано перепитав В'ялик.— У нас тут не табір, а ціла країна. Ледарантія.

— Гаразд,— примирливо сказав Вітя.— Ти не дури. Думаєш, як дав шоколаду...

Та Вітя не доказав. Він раптом побачив дерево... Це була б найзвичайнісінька горобина, якби не іграшки, що висіли на гілках її. Як звисають з дерев у саду ягоди чи фрукти, так з гілок цього дерева звисали накрутні автомашини й мотоцикли, ляльки, настільні ігри. А за горобиною стояв клен, обвішаний тістечками, цукерками, морозивом.

В'ялик помітив здивований погляд Віті.

— Зірви, як хочеш,— байдуже промовив В'ялик і зітхнув. Він взагалі часто зітхав, говорив насилу, поволі, мовби довго пригадував кожне слово.

Вітя підійшов до клена і зірвав тістечко, потім ще одно. Трохи подумавши, він зірвав найбільшу шоколадку, потім — декілька ірисок. Але жах охопив Вітю, коли він побачив, що на тому місці, де висіли цукерки й тістечка, які він зірвав щойно, виросли нові, точнісінько такі ж самі.

— Ось бачиш,— гордо й урочисто промовив В'ялик.— Ти попав у чарівну країну Ледарантію, де здійснюються всі бажання.

— А те, чого я захочу, здійсниться? — обережно запитав Вітя.

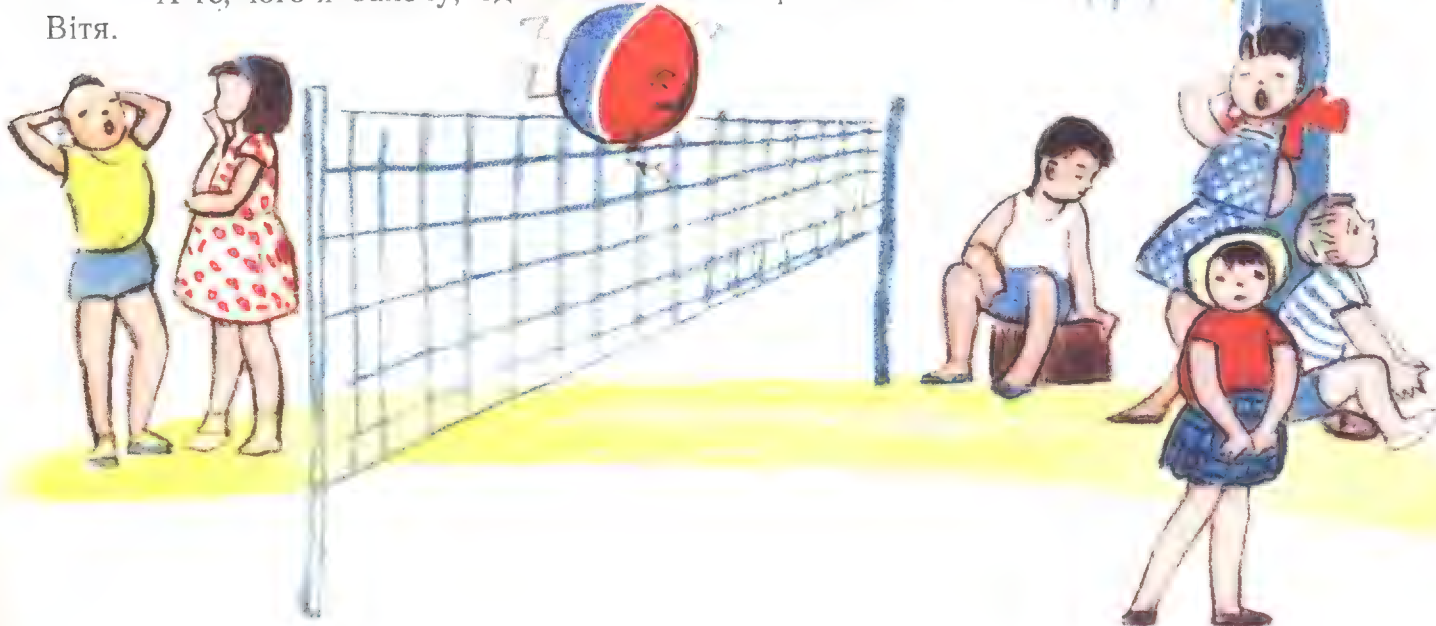

— Здійсниться, — важно пообіцяв В'ялик.

Тоді Вітя заспокоївся. Виходить, в будь-яку хвилину — треба тільки захотіти — і він може знову опинитися в своєму таборі.

Вітя підійшов до дерева з іграшками і зірвав собі на пам'ять модель підводного човна, накрутного літака, настільний футбол. Він зажадав зірвати ще шахи, доміно, гоночні ковзани, та В'ялик застеріг його:

— Охота тобі стільки таскати? Просто я потім захочу — і все це буде в нас дома.

В'ялик казав «захочу» і «буде» так, як інші кажуть «візьму» чи «зроблю».

Вітя склав іграшки під деревом і весело побіг світлою пісчаною доріжкою до високих різнокольорових будинків, які було видно з-поміж дерев. Незграбний В'ялик пихтів, тупцював і ледве поспівав за ним.

Голуба річка перетинала дорогу.

— Хочеш човна? — віддихуючись, пропищав В'ялик.

Авжеж, Вітя хотів човна. Але не встиг він навіть сказати про це, як човник вже виплив з-за повороту. Хлопчики стрибнули в човен.

— Ох, до чого ж люблю гребти! — зрадів Вітя.

В'ялик схопив його за руку.

— Навіщо? Весла самі гребуть.

І справді, весла вирвались з Вітіних рук і, то підіймаючись, то опускаючись плавно, спрямували човна на середину ріки. Вітя цікаво озирався навкруги.

Ну й дивовижна ж була ця країна Ледарантія!

— Приїхали, — сказав В'ялик.

Він важко вивалився з човна і повів Вітю до високого скляного будинку.

— Кнопку в ліфті, цур, я натискуватиму,— поквапно сказав Вітя.

Але, замість ліфта, до них опустився червоний оксамитний диванчик. Хлопчики сіли, і диванчик злетів угору.

— А де твої тато з мамою? — спитав Вітя В'ялика, оглядаючи зовсім порожню велику квартиру.

— Немає їх у мене, — посміхнувся В'ялик.— Навіщо вони мені? Тільки й будуть казати: «Того не треба, цього не можна». Адже в нас усе само робиться — навіщо ж мені тато з мамою?

— Ех,— сказав Вітя,— у волейбол би пограти!

— Будь ласка, — відповів В'ялик, — у нас у волейбол завжди можна грати.

І справді, за прозорою стіною будинку, внизу, точилася гра у волейбол. Але що це була за гра! Круглий товстий м'яч сам по собі крутився, стрибав через сітку, пустотливо виходив на аут, а навколо майданчика стояли сумні, схожі на В'ялика, хлопчаки й дівчатка та байдуже дивились на гру.

— Ну й країна! — зітхаючи, сказав Вітя. (Він теж чомусь почав часто зітхати). — У підручниках географії про неї написано?

— Не знаю, — зітхнув В'ялик, — я підручників не читаю.

— У вас навіть шкіл немає? — ойкнув Вітя.

— Є школи. Тільки туди мої зошити ходять. Самі пишуться, самі оцінки одержують.

— Чому ж у вас усе таке кумедне? — допитувався Вітя. — І завжди тут так нудно?

Тоді В'ялик посадив Вітю на килимі з подушками, що невідомо звідки з'явився перед хлопчиками, і розповів, як зустрілись колись кілька найзапекліших ледарів. Вони заважали людям працювати і все шукали собі такого місця на землі, де можна прожити, нічого не роблячи. Довго вони блукали, і ледачий учень В'ялик (тоді ще його звали інакше — Валя) блукав разом з ними. Потім вони зустріли доброго чарівника, і він повів усіх ледарів у зачаровану країну Ледарантію.

— В'ялику,— подумавши, сказав Вітя.— Адже це був не добрий, а дуже лихий чарівник...

В'ялик мовчки знизав плечима. Він надто зморився, коли говорив, і став зовсім сонний і блідий.

Несподівано в кімнаті з'явився великий

стіл, а на ньому тарілки з запашним супом, горами котлет, пиріжками й вазами з варенням.

Чи то Вітя об'ївся цукерок і тістечок, але їсти йому вже не хотілось. В'ялик зітхнув і теж відвернувся від обіду. Стіл став прозорим і розтанув у повітрі.

Віті було так нудно, що навіть спати захотілось. В'ялик дрімав, схиливши голову на строкату подушку.

І раптом Віті здалося, що в нього плечі зігнулись і опустились, і він зробився в'ялим і крихкотілим, як стара подушка.

Вітя почав трясти В'ялика за плечі.

— Тікаймо! Мерщій! Треба тікати звідси!

Але В'ялик лише безтямно моргав, дивлячись на нього.

Вітя кинувся до вікна:

— Гей, люди! — волав він. — Сюди, до мене!

І раптом Вітчині ноги, як і перед тим, відірвались від долівки й стрімко понесли його. Вітя зі свистом з'їхав униз по сходах і перестрибнув через річку. Він наближався вже до кордону Ледарантії, як перед ним виросла якась грізна тінь.

— Так ось де ти, Саушкін! — почув Вітя голос своєї вожатої Люсі. Люся міцно схопила Вітю за руку і почала допитувати:

— Де ти був? Я тебе по всьому табору шукаю. Чому ти червоний, як рак? Купався? Так?

Вітя пробурмотів, що він зовсім навіть не добіг до річки, тому що побачив на галявині хлопчика В'ялика, і що В'яликові треба негайно допомогти, і треба рятувати всіх інших ледарів.

— Що? — грізно перепитала Люся. — Яких ледарів?

Але тут вона побачила на очах Віті справжні сльози і, стурбована, поклала йому руку на чоло.

— До лікаря! — скомандувала вона. — В ізолятор! Гляди, ще сонячний удар у нього. Ну й хлопчаки, хлопчаки!..

І Люся потягла червоного переляканого Вітю до табору.

А він розмахував руками, щось їй доводив і весь час озирався назад, туди, де поміж кущів проходив потайний кордон Ледарантії.

Переклала з російської
О. ЖЕРДИНІВСЬКА.

Олесь ВЕСЕЛКА

Малюнок Г. ЗАХАРЧУК

МОЯ РОВЕСНИЦЯ

Є у нашому садочку
Дві берізки, два дубочки,
Дві верби зелені,
Два високі клени,
Яблунь, слив і груш багато,
Посадив цей сад мій тато.
Між дубками біля тину
Вироста мала калина,
Навіть менша ще, ніж я,
Це — ровесниця моя.

Олег БУЦЕНЬ

Малюнок М. ПОПОВА

ХТО ДУЖЧЕ ЛЮБИТЬ?

Були якось Петько з Миколою в лісі. Суниць вони назбирали мало, зате двох їжаків зловили. Трапились вони на дорозі — ну як їх не взяти?

Понесли хлопці їжаків додому, кожний до себе.

Минуло ще кілька днів. Знову зустрілися хлопчики і засперечались, хто з них більше любить свого їжака. Петько хвалиться, що годує їжака молоком, всякого ганчір'я намостив у кутку комори, щоб добре було спати йому, мало не голки йому чистить...

— А ти що зробив для свого їжака? — питає Миколу.

— Нічого, — похмуро відповів хлопчик.

— От бачиш, — сказав Петько, — не любиш ти свого їжака.

— Ні, люблю, — заперечив Микола, — я його оце до лісу відніс, випустив на волю.

Дмитро ПЕЧЕНІВСЬКИЙ

ХОВРАХ

У пшениці оселився
Ховрах.
Цілий день і цілу ніч він
На ногах.

Він зернята з колосочків
Вибира,
Скоро буде вже заповнена
Нора.

Може б він і перелущив
Цілий лан,
Та до Петрика потрапив
У капкан.

Сергій АЛЄКСЄЄВ
Богдан ЧАЛИЙ

Малюнки А. ТЕТЬОРИ

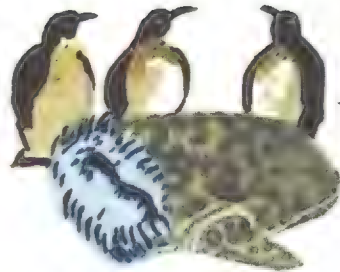

ЛІТАК ВИРУШАЄ З МИРНОГО

Кишмиш, урюк та тюбик какао

До бази лишалося п'ятдесят кілометрів. Лоодць та Юльсхаген ледве пересували ноги. Увесь вантаж несли де Жерлаш та де Ліні. Пошкоджена під час парашутного стрибка стопа не давала принцеві спокою. Він ішов, покусуючи від болю губи. Льотчик явно кріпився і намагався підбадьорити інших. Ніхто не докоряв де Ліні за те, що сталося з літаком. Але десь у глибині душі його гризло сумління. Ех, якби не цей клятий заструг! Льотчик, ще більше дратуючись, закусував губу і йшов, намагаючись приховати від товаришів, що він кульгає.

Полярники виснажувались. Наближалося найстрашніше — кінчалася їжа. Лишилось: жменя кишмишу, пакетик урюку й маленький тюбик какао. Увесь харч вміщувався в кишені де Жерлаша.

На зупинках, коли командор поринав рукою в кишеню, шість уважних очей стежили за кожним його рухом. Усі присувались до нього. Потім простягали долоні. В кожну де Жерлаш клав по п'ять ягід ізюму, по два кавалки урюку і витискував з тюбика трохи какао. Де Ліні ковтав усе одразу. Юльсхаген злизував спочатку какао, потім довго жував урюк. І лиш після цього клав за щоку ізюм. Лоодць, що зазнав голоду у фашистських концтаборах, примудрявся розтягнути їжу до чергового привалу.

Де Жерлаш також смертельно стомився. Часом йому хотілося лягти просто на льоду і лежати й лежати, ні про що не думаючи. Та відповідальність за людей гнала його вперед. Він не жалів ні себе, ні підлеглих. Дійти! Будь-що дійти до тимчасової бази. Командор не хотів скоритися тому, що люди на краю загибелі, що не сьогодні-завтра наступить трагедія. Тільки чудо могло врятувати чотирьох бельгійців.

П'ятнадцяте грудня. Опівдні. Привал. Троє лежать на снігу. Четвертий — стоїть. Худий, збуджений, з вогненними очима. Це — де Жерлаш.

— Вставайте, вставайте! — шарпає він товаришів.

Ніхто не ворушиться.

Де Жерлаш стомлено опустився на кригу.

П'ятнадцяте грудня. Опівдні. Привал. Четверо лежать на снігу...

«Ще десять хвилин і підніму силоміць! — думає командор. — Іти. Тільки в цьому порятунок».

Поряд з де Жерлашем хрупнула крижинка. Повернув голову. Хтось підводиться. Це — де Ліні. Погойдуючись, льотчик підіймає рюкзак. Надіває його на плечі. Стрепенувся. Випростав груди. І раптом весела фламандська пісенька спочатку боязко, потім рішучіше й сміливіше сколихнула мертвий простір. Не глянувши навіть на інших, льотчик пішов уперед. Він не озирався. Він співав. Він не чув за собою кроків.

П'ятнадцяте грудня. Четверо бельгійців у путі.

П'ятий політ

Відповідь з Москви схвилювала бельгійців. Де Маре й ван Гомпель збуджено про щось шептались. До Меншикова, що сидів поблизу, долітали слова: «благородно», «справжні люди», «друзі».

Дійшовши до тимчасової бази, Перов спустився на малу висоту і повів літака частими галсами. Погода була спокійна і ясна, що рідко трапляється в цих місцях. Години знову були нічні — сонце низько над горизонтом, довгі тіні. Літали по сорок кілометрів у кожному напрямку. Знову до болю в очах вдивлялися вниз на рівнину.

За ці дні Перов помарнів, схуд. Різкіше позначилися на чолі зморшки. Якось помітнішою стала сивина на скронях. Глибше намітились гострі рисочки біля рота. Але очі, як і раніше, світилися спокійно й молодо.

Виснажливий п'ятий політ. Понурий сидить Афонін. Став ще більше підтягнутий Бродкін. Сумно наїжився Зорін. Мокушок, Сергєєв та Меншиков мовчки сидять коло вікна.

Стомились не тільки люди. Стомився і сам літак.

— Дивно! — турбується горбоконик. — Куди ж це зникли бельгійці? Ух! — віддихується роботяга. — Літав я чимало. Бував у бувальцях. Але так, щоб без сну й спочинку!.. Кріпімося, товаришу Перов!

Кінчився тринадцятий галс. Ще один розворот і треба вертатись на базу. Останні літри пального в баках. Остання надія сьогодні знайти.

Де Маре, який сидів позаду Перова, не відводив очей від лівого віконця пілотської кабіни. Люди здригнулися, коли закричав де Маре. Він перший помітив палатку.

Афонін і п'ять апаратів

Піщаного кольору палатка самотньо стриміла під літаком. Немов осінній листочок, зірваний з гілки, жовтіла вона на снігу. Ніхто з неї не вийшов. Перов почав кружляти над палаткою. Коли літак заходив удруге, запона палатки колихнулась. Вилізла на лід людина. Звелася на ноги. Змахнула руками.

Нове коло — друга людина. Ще розворот — третя. Четвертої не було.

Машина пішла на посадку.

Вперше в житті похитнувся Перов. Раптом знесиліли руки. На якусь мить здалося, що він не зможе посадити літак. Не підведи, горбоконику!

Лижви м'яко торкнулись настилу.

Побачивши розпізнавальний знак радянського літака, де Жерлаш розгубився. Це справді було, мов чудо. Тамуючи хвилювання, командор підтягнувся і пішов назустріч людям.

Де Ліні, Лоодць, Юльсхаген — усі були живі. Але геодезист і механік самі не могли йти. Їх підвели до літака Сергєєв та Меншиков. Юльсхаген, виснажений найбільше, тихо заплакав. Не втримався від радісних сліз і доктор ван Гомпель. Полярники тріумфували. Говорили всі разом, перебиваючи один одного. Нелегко прийшлось Мокушкові. Навкруги літака утворилося міцне дружнє коло. І лиш Афонін стояв осторонь. На шиї у льотчика висіло п'ять фотографічних апаратів. Йому, головному фотоаматорові, віддали члени радянського екіпажу свої «Фэды» та «Зоркие». Він краще за інших зможе увічнити цю зустріч. Клацають один за одним затвори. То присяде Афонін, то встане. То підбіжить, то наблизиться знов... Що казати — справжній фотокореспондент!

Уже дома, на Мирному, коли проявили плівку, його, бідолаху, обізвали «партачем». Знімки не вийшли.

Не завжди допомагають п'ять апаратів!

„Подмосковные вечера“

Шумно, весело на станції Король Бодуен. Яскраво горить старовинний ліхтар у теплій кают-компанії. За столом на почеснім місці — Віктор Перов. З вітальним словом виступає капітан де Маре. Про спільну виручку, про дружбу, про мужність сильних людей казав заступник начальника бельгійської антарктичної експедиції.

— Слава радянським льотчикам! — скінчив він свою промову.

— Вів рюс авіаціон! — закричали бельгійці. — Вів командор Перов!

Як ніколи жваво сьогодні в кают-компанії. Щасливі обличчя, жарти і сміх. Лиш кухар де Гі зажурений. Він знов пересмажив біфштекси. На цей раз від хвилювання, від радості. Та необачності кухара ніхто не помітив. Їли з подвійним апетитом. Барон зворушився до сліз, коли його похвалив за біфштекси Перов.

«Справжній герой завжди благородний!» — захоплено думав де Гі.

Добре в гостях, але друзям згадався Мирний.

Неговіркий Бродкін враз підморгнув Мокушкові:

— Як там твої пінгвіни?

Уявилась біологові хутряна рукавиця — маленьке житло втішних пташенят. Згадалися друзі й товариші по роботі. І Перов подумав про дім, про дорогу назад. Адже діло зроблено.

Бельгійці заспівали. Мокушок переклав слова бадьорої пісеньки про те, як танцюють селяни після роботи. Потім попросили заспівати росіян. Зорін затягнув «Подмосковные вечера». За кілька хвилин і росіяни, і бельгійці повторювали хором:

Если б знали вы, как мне дороги
Подмосковные вечера.

Наступного дня наші відлетіли.

Москва, проспект Леніна

І ось ми в гостях у Перова. Новий, широкий Ленінський проспект. Восьмиповерховий дім. Двокімнатна квартира.

Віктор Михайлович нещодавно повернувся з Мирного. Сидимо за столом, розмовляємо. Перед нами величезна карта Антарктики. Перов збуджений.

— Це дивний край! — каже льотчик. — Ніде в світі нема таких колосальних запасів кам'яного вугілля. А лід... Ви уявіть собі, якщо розтопити цей лід. Вода в морях та океанах підійметься на сорок метрів! А вітер... Не всякий літак може наздогнати антарктичний вітер. От кого змусити б працювати на людину!

— Вікторе Михайловичу! Важко було летіти до Бодуена? — Ми його — про бельгійців, а він знову нам про чудо-материк:

— Та що там вугілля! Я певен, що Антарктида — гігантська скарбниця. Сьогодні живе там групка вчених. А завтра... — Все більше розпалюється Перов, — тут з'являться міста, задимлять заводи й фабрики, закипить, завирує життя.

— Вікторе Михайловичу! Як ви знайшли бельгійців?

Льотчик задумливо дивиться на нас.

— Ну, що вам сказати? Людський обов'язок. Усе вам відомо.

До кімнати заходить хлопчик.

— Тату! Я одержав листа.

На карту Антарктикиліг незвичайний конверт. Марка з левами. Штемпель — Брюссель. Бельгія.

Ми потяглись до листа.

«Дорогий друже! Повернувся тато. Нарешті вернувся тато»... Писав шостикласник Жан, син двічі врятованого Лоодця.

Брюссель, рю Намюр

Столиця Бельгії. Рю Намюр. Маленька вузька вуличка спускається круто вниз. Недалеко від рогу — старовинний будинок. Це приміщення бельгійської антарктичної експедиції. Ми в гостях у командора де Жерлаша.

Барон трохи розгублений. Як і тоді, в Антарктиді, він підтягнутий, повний гідності. Тонкі риси обличчя, зовсім сивий. Ліва щока зрідка сіпається від нервового тику. Владні великі очі.

— Сідайте!

Ми поринаємо в глибокі м'які крісла.

— Ось що сталося... — глухо сказав де Жерлаш. Він присунув чистий шматок паперу і швидко почав рисувати. — Ось Бодуен, — поставив він крапку. — Тут тимчасова бельгійська база. — Поставив другу.— На південь — колишні Кришталеві гори. Ми нині називаємо їх «Бельжіка». Це ім'я носила шхуна, на якій плавав батько. В цім місці і сталося нещастя. Нам залишалося пройти п'ятдесят кілометрів.

І барон заговорив про інше. Він почав розповідати про батька. Показав нам полярні сани та лижви — супутників небіжчика де Жерлаша. На столі й на вікнах лежали старовинні речі. В кімнаті був своєрідний музей.

Наприкінці бесіди де Жерлаш згадав про радянських льотчиків.

— Побачивши вашого літака, я очам не повірив. У вас чудові льотчики. Досвідчений, сміливий народ. Ми, звичайно, дуже вдячні Перову.

Вже на порозі, прощаючись з нами, барон де Жерлаш промовив:

— В Антарктиді кується дружба.

Антарктида—чудова

Велика, безмежна, сувора вона. Тисячі кілометрів уздовж, тисячі впоперек. Тут дмуть ураганні вітри, тут довго і жалібно виють метелиці.

З кожним роком тут більше й більше людей. Сюди прибувають нові експедиції. Французи і росіяни, поляки і австралійці, американці й інші народи надсилають сюди кращих своїх учених. Як добрі сусіди живуть вони в Антарктиді.

— Як діла? — запитує радянська станція американців.

— Ол райт! — відповідають американці.

— Як успіхи? — цікавляться австралійці в росіян.

— Вері гуд! — відповідає радіостанція Мирного.

Люди завжди готові допомогти один одному. Такий закон Антарктиди.

Тут довгі полярні ночі.

Тут повні мужності дні.

Тут народжуються сотні героїв.

Славний край — Антарктида. Приїжджай в Антарктиду!

Клюй, рибко

Юрій СТАРОСТЕНКО

Малюнки Г. ТУЛЬЧЕВСЬКОЇ

Поради юному рибалці

А що робити, як не ловиться? От не ловиться, та й годі. І вудочка, здавалося б, така, як має бути: льоска тоненька, поплавочок легенький, гачок — кращого й не треба, а однаково не клює... А вже місце, що й казати, навіть видно, як риба табунцями ходить.

Та, виявляється, цього ще замало. Треба знати, які рибки чим годуються, що вони найбільше люблять їсти. Ось, наприклад, верховодки. Ці рибки шукають собі корму біля поверхні води і найбільше люблять усяких комах — мух, коників, дрібних метеликів. Добре також ловляться вони і на шматочки земляних черв'ячків.

А от уже окуні, йоржики та піскарики живуть поблизу дна і найкраще ловляться тільки на земляних черв'яків. Черв'яків шукайте у вологих місцях, краще під торішнім листям, у землі, де колись лежав перегній, у берегах струмків, під колодами та камінням, що довго пролежали на одному місці.

Окунь охотніше бере цілого, рухливого черв'яка. А йоржики та піскарики не гребують і шматочками черв'яків. У них бо, як і у верховодок, маленькі ротики.

Пліточки, так само, живуть поблизу дна, але вони найбільше люблять зернові наживки та хліб. Спробуйте ловити їх на зерна гречаної або вівсяної каші, а також на пшеницю. Пшеницю для них треба варити так. Спочатку зерна залийте водою на дві-три години, нехай мокнуть. Потім перекладіть їх у маленьку торбиночку, поставте в каструльку так, щоб торбинка цілком покрилася водою, і варіть на слабкому вогні години дві, або три. Коли пшениця не дуже суха, досить і одної години. Самі дивіться: коли пшениця стала вже м'яка, а шкірочка в неї потріскалася — годі варити. У цій же торбинці і беріть пшеницю з собою. Зерно пшениці настромлюйте на гачок ледве-ледве, під шкуринку.

Хліб, перед тим, як рибалити, намочіть у воді, потім видавіть воду і добре замісіть на долоні м'якушку, поки вона не перестане липнути до пальців. На гачок настромлюйте м'якушку маленькими галочками, на саме вістря. Крім пліточок на зернові наживки та на хліб ловляться і плоскирки, підлящики, підусти, в'язі та інша риба.

Тільки зважте: якщо ловите біля поверхні води, відстань від гачка до поплавця має бути невелика, сантиметрів двадцять-тридцять. А якщо поблизу дна, підійміть поплавець, щоб наживка опинилась приблизно сантиметрів за п'ять-десять від дна.

Щасти вам, друзі!

Олександр ДЗЯТКО

Малюнок В. ЄВДОКИМЕНКА

Гнат задумався на хвильку,
Як прийшов з дружком на став.
— Чого риба не говорить? —
Він Федота запитав.

— Нерозумний ти, одначе,—
Озивається Федот,—
Через те мовчать всі риби,
Що води в них повен рот...

Малюнок Г. ГОРОБІЄВСЬКОЇ

Андрій М'ЯСТКІВСЬКИЙ

**Гарно в лузі серед літа:
Тут такі хороші квіти
Проти сонця п'ють росу.
Я з подружками гуляла,
Квіточок тих назбирала,
Їх додому віднесу.**

На обкладинці малюнок Г. Тульчевської. Макет Л. Григор'євої.

РЕДКОЛЕГІЯ: Т. І. Волгіна, В. М. Григор'єв, М. І. Дубов, Н. Л. Забіла, О. Д. Іваненко, О. І. Пархоменко, М. А. Пригара, Б. Й. Чалий (відпов. редактор), Б. Й. Чайковський. Художній редактор О. І. Микора. Адреса редакції: Київ, Пушкінська, 28. Тел. 5-01-75 і 4-13-97. Підписано до друку 3.VI 1960 р. БФ 17908. 3 друк. аркуші 62×94. Зам. 2578. Тираж 75 000.

Рік видання п'ятнадцятий Ціна 2 крб. Рукописи не повертаються. Видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь».

Друкарня видавництва ЦК КПУ «Радянська Україна», Київ, Анрі Барбюса, 51/2.